

Trần Khâm Chung đã có sách nói đến như một viên tướng oai hùng tài giỏi của nhà Trần nên được Đai Việt và mọi tình ngang trái của ông với Công chúa Huyền Trân. Nàng công chúa đã đem lòng u con gái út Vua Trần Nhân Tông, một tuyệt thế giai nhân với sắc đẹp rực rỡ quý phái, với của Quỳ và Chiêm Thành Chăm Mân.

Vua Trần Nhân Tông là một vị vua nhân đức và rất thông minh trong việc trị dân. Vì hạnh phúc và sự yên bình của Đai Việt, tránh cảnh chiến tranh với những binh mã giữa hai nước, nhà vua gả Công chúa Trần Huyền Trân sang Chiêm Quỳ làm vua Chăm Mân, một ông vua khá thông minh so với vua của nàng. Chăm Mân yêu mến sắc đẹp tuyệt vời của Huyền Trân Công Chúa và trong sinh lễ dâng lên Quỳ và Chiêm Đai Việt để xin cưới nàng, Chăm Mân đã trao cho hai miền đất châu Ô, châu Rí. Cuộc hôn nhân của Huyền Trân không những giúp Đai Việt lấy lại được những vùng đất đai đã mất, còn tạo được tình hòa hiếu giữa Đai Việt và Chiêm Quỳ. Chăm Mân là triều đình nước Chiêm không thiêu hủy đền thờ phúc và bôn số đoàn nhà Nguyễn không khoanh tay đứng nhìn hai nước Chiêm - Việt kết thân. Đó cũng là nguyên do tạo cái chết cho Vua Chăm Mân.

Kể từ hôn năm 1306, những công việc năm sau Huyền Trân Công chúa đã thành góa phụ. Vua Chăm Mân chết, Trần Khâm Chung rất lo lắng và xót xa cho Công chúa Huyền Trân phải sống cảnh đơn thân lẻ loi cùng đấng cha mẹ mất xa xôi giữa những người xa lạ với những ước vọng của một hai châu Ô và Rí (và mọi hòn đảo ba châu Đai Lý, Ma Linh và Bá Chính vua Chiêm Chăm Cá dâng vua Lý hai trăm năm trước) sẽ khi nào nàng phải trải qua nỗi khổ cảnh đau khổ về sau, khổ cảnh sống nguy hiểm cho bản thân nàng, qua kinh nghiệm ngày Công chúa và Chiêm Quỳ được tin phong Hoàng Hậu đã súyt chết vì chén trà có độc của bà Hoàng Hậu được dâng cho vua Chăm Mân. Trần Khâm Chung đã tâu với Vua Anh Tông về phong tục của Bà La Môn và mọi lo sợ rằng Công chúa Huyền Trân sẽ bị đưa lên giàn hỏa thiêu chết theo Vua Chăm Mân. Được sự chấp thuận của Vua Anh Tông, Trần Khâm Chung lập kế vào Chiêm Quỳ cùng Công chúa Huyền Trân đưa Đai Việt. Trên đường về, theo sự sách, trong ba tháng thuyền trôi lênh đênh trên sóng nước, hai người đã yêu thương và gắn bó với nhau.

Ngòi bút của Ngô Việt Trưng cho chúng ta thấy rõ, ngay từ ngày còn ở quê nhà, thi gian Công chúa Huyền Trân được Vua Anh Tông chọn bá cho nàng trước khi được đón về làm Hoàng Hậu Chiêm Quỳ, Huyền Trân phải học tiếng Chiêm và phong tục tập quán của Chiêm Quỳ. Trần Khâm Chung đã là người phải giúp trong việc dạy dỗ Công chúa Huyền Trân về những học hỏi nêu trên. Với đức khuyến khích của Huyền Trân, tính nết dịu dàng đoan trang của nàng công chúa thông minh xuất chúng cùng cái nhìn thấy rõ mọi việc qua đôi mắt và tấm lòng nhân hậu trong sáng của nàng đã chinh phục trái tim Quan Hành Khiển Đai Việt Trần Khâm Chung. Trần Khâm Chung đã yêu nàng và vô hình chung là người lo lắng cho an nguy của Công chúa.

Ngô Việt Trường đã tạo cho người đọc cảm giác trung thực hơn với một nhân vật Trần Khúc Chung lồng lộn qua những diễn biến lịch sử để các kẻ lười trong lười vẫn không bóng bẩy trau chuốt. TRẦN KHÚC CHUNG so với những áng văn chương lãng mạn tình có thể để người là thi sĩ u ám hßng của thiên nhiên và chết với thế mạng của cảnh vật, cho ta cảm giác để người quyên sách số hơn là một quyên thi sĩ u thuyßt lịch sử. Những không vì thế mà ngôi bút ông mất đi lời cười do bị các chết chết của sách và phê bình của một số học phong phú cùng công trình nghiên cứu dài dàu, thế nên, những diễn biến lịch sử để ông viết, mang cái sâu sắc có để người khi để Tam Quốc Chí. Sách cũng cho ta một nhìn khác biệt hơn những nhìn thế đã có trước đây, để người viết một tình giữa Trần Khúc Chung và Trần Huyßn Trân. Đó là việc người để có để người một cái nhìn khách quan và thi vị hơn.

Trần Khúc Chung và Huyßn Trân Công chúa là một mối tình đã để người các thi nhân văn sĩ thi vị hóa, bị lịch hóa hay lãng mạn hóa làm cho người để người khó thấy rõ một để người đó là tình yêu chân thực. Có thể những hßng văn hóa trong nếp sống của xã hội ngày xưa đã làm ngôi bút các sĩ gia thi Trung Đßi mang tính khe khßc lên án hơn là cho người để người các học thi để người để người cái để người của một mối tình không trßn. Mối thi để người có một nhìn, bằng cách phát biểu khe khßt hay phóng khoáng, đã vô tình, nhiều hay ít, làm những ngôi bút của người để người viết khi chuyển để người một số kiến lịch sử để người để người.

Sách cho thấy Trần Khúc Chung là người đa tài, ông rßt tài hoa và ông đã đào luyện Huyßn Trân Công Chúa thành vị Hoàng hậu Chiêm Quốc thông rõ ngôn ngữ và phong tục tập quán của xứ này. Nếu là tình yêu với ông đã không để người các mình ngày đêm đào luyện một Công chúa Huyßn Trân có thể sống thßai mái như biệt ngôn ngữ của Chiêm Quốc để người kính hơn khi thông rõ tập quán phong tục của nước đó. Ông đã để người lòng chß dßy và lo lắng không những với những việc trên mà ông còn là người để người đã để người viên tinh thần Công chúa làm nàng hßng hái học học và có để người các kết quả tốt đẹp, nếu không nói là quá bất ngờ, ngoài các tính của nhà vua.

Thß gian tß ngày Trần Khúc Chung dßn phái đoàn sang Chiêm Quốc để gißi cßu Công chúa Huyền Trân cho dßn khi dßa dßc Công chúa về lßi nßc là mßt năm. Chính sß chßm trß nßy đã tßo lßi thß phi. Nhưng dßn tßn tßi Chiêm Quốc, nhßng tại nßn xßy ra cho ông, cß dßn giß phút ông thuyết phßc dßc Vua Chiêm là Chế Chí lập đàn chiêu hßn bên bờ sông, để ông thả a cß cßp Công chúa đem xußng thuyết nhß dßu bên sông và nhßng tháng ngày chßy trßn trời nßi trên sông theo giòng nßc xuôi về Đßi Việt là nhßng sß kißn linh đßng nhß tài trí và sß ßng phó tài gißi cßa ông.

Phßn Huyền Trân Công chúa, nàng có rung đßng hay không trßc mßt về tß tßng oai phong tài gißi. Thß gian gßn gßi qua bao tháng ngày dßc Trần Khúc Chung làm thßy gißng đßy, có thß Công chúa đã rung đßng. Và trên hành trình dài xa thßm khi Trần Khúc Chung hß tßng dßa nàng sang Chiêm Quốc. Rồi mßt năm sau đó trên con thuyền trôi theo sông nßc tß Chiêm Quốc trß về Đßi Việt trong ba tháng trßi, nàng có cßm nghĩa cß khí khái và sß can đßm cßa Trần Khúc Chung, ngß i đã không qußn nguy hißm lập kß cßu nàng đem về Đßi Việt sau khi Chế Mân chết.

Sß rung đßng gißa trang qußc sßc thiên hßng và ngß i hùng xß Đßi Việt có hay không. Nếu không, hóa ra hai ngß i là gß đá. Nếu có, thì mßi tình nßy đi dßn đâu. Chế «tß thông» các sß gia đã dùng thßt quá khe khßt. Huyền Trân vì yêu quý Cha là mßt vß anh quân, mßt ngß i cha toàn thißn sß không có thái đß «bôi nhß» nhß thß. Huyền Trân trong trái tim cßa Trần Khúc Chung là hình ßnh cßa mßt ngß i tình trong sáng ngßay thß, ông yêu Huyền Trân không phßi vì ß ý đß chißm giß, mà ông yêu Huyền Trân vì ß ý tßng tôn thß vì lòng ông đßy nßi rung cßm lßn kính trßng nàng. Dĩ nhiên khi đã yêu nàng, ông sß mß tßng đßc gßn gßi đßc ôm ßp nàng trong vòng tay ßm áp cßa ông, nhưng không vì thß mà ông có ý đßnh cßng đßat. Nghĩa là cßng chißm lòng ông và cß lòng nàng, để cùng đßa nhau vui hßng lßc thú xác thßt. Vßy thì, ß đây ta thßy đßc nßi lòng cßa cß hai. Mßt mßi tình không trßn nhßng toàn hßo và tuyßt đßp. Không trßn vì không đßt đßc sß nßng ßm cßa ái ân chßng về trong nißm tha thißt mußn đßc gßn nhau. Đßp và toàn hßo vì đích thßc đó là tình yêu.

Trß về lßi Đßi Việt, chế mßt thß gian ngßn, và sau khi vua cha tß trßn, Huyền Trân đi tu tßi mßt ngôi chùa trên núi. Danh phßn Công chúa Huyền Trân hay Hoàng Hậu Chiêm Quốc đã không còn hißn hßu trên cõi trßn tßc, nàng đã thí phát quy y. Sau khi thß Bß Tát Gißi, Huyền Trân Công chúa mang pháp danh Hßng Trßng và tu ß chùa Quỳnh Nghiêm (Nam Đßnh). Nàng công chúa đoan thßc con gái yêu quý cßa vua Trần Nhân Tông, về vua lßi lßc cßa nhà Trần, đã theo bßc chân gißi thoát cßa vua cha. Về vua nßc Đßi Việt đã tß bßngai vàng đi tu trß thành Trúc Lâm Đßu Đà trên Yên Tß Sơn. Trúc Lâm Đß i Sĩ chính là Vua Trần Nhân Tông, là Sß Tß Thißn phái Trúc Lâm, ngß i đã khai sáng tông phái Thißn Trúc Lâm cßa Việt Nam.

Đßc TRßN KHßC CHUNG của Ngô Việt Trưng ta có thể thấy đßc rằng Trần Khßc Chung thật sự yêu Huyền Trân Công Chúa, và Tß Trưng Trần Khßc Chung thật sự yêu đßt nßc Đßi Việt. Trần Khßc Chung đã làm quan lớn qua bốn triều đßi các vua Trần Nhân Tông, Trần Anh Tông, Trần Minh Tông, Trần Hiến Tông trong những chức vụ quan trọng như Đßi hành khiển, Tß tßng, Thßng thư, Ngß Sß đßi phu, Đßi an phó kinh sß, Quan nßi hßu, Sß bßo. Trần Khßc Chung là một người văn tài tuyßt gißi, và đßn cuối đßi ông đã đßt đßc đßa vß cßc phẩm. Những tranh chấp đßi triều vua không tránh khỏi. Huß Vũ Vương chết vì hành đßng thái đßc của chính ông ta. Vì cß Trần Khßc Chung bß bối như khi mà cßa ông bß kß gian đßp phá là một việc khá đau lòng. Việc đßc tên ông ra khỏi Văn Mißu là một việc khá khe khßt.

Trong phßn Lßi Ngß tác giả Ngô Việt Trưng viết rằng : «Mong muốn gì đßc chút cảm hứng cho những người và nß thßc mà cßi tình giữa Trần Khßc Chung và Huyền Trân công chúa là chuyện có thể hay chứ là chuyện hoang đßng. Tßp trung một số tài liệu thu thập đßc từ nhiều phía, gßn lßi đß xây dựng nên tßp tißu thuyết TRßN KHßC CHUNG, đßc mong của người viết là làm sao phßc hßi chân dung nhân vật lịch sử này đßc gần với sự thật hơn!».

Ngô Việt Trưng đã đßt đßc mong đßc của mình một cách trung thực như đi sát những đß kiện lịch sử và hợp lý của ngài bút qua sự hßc của ông. Việc về Trưng Trần Khßc Chung và Huyền Trân Công chúa có thể các sự gia đã đúng khi cho rằng hai người yêu nhau. Và nếu thực sự họ đã yêu nhau thì đây là một mối tình tuyßt đßp của loài người.

Ngài bút của Ngô Việt Trưng đã phßc hßi cho người đßc những đß kiện của thời gian và không gian, cùng hai nhân vật, một Trần Khßc Chung tài hoa oai hùng, và một Công chúa Huyền Trân thánh thiện với sự đßp tßi mát rßc rß. Ngô Việt Trưng đã dành cho đßc giả cß hßi dùng tß tßng và nhận xét của riêng mình đß vß nên một mối tình, trên 700 năm rồi vẫn còn là một ngußn cảm hứng phong phú, làm đßp đßi sự ngßc của chúng ta.